

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీమద్భగవత పురాణే ప్రహ్లాదేన

॥ శ్రీనృసింహస్తు తిః ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజమహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

॥ శ్రీనృసింహస్తుతిః ॥

ప్రహ్లాద ఉవాచ

బ్రహ్మాదయః సురగణా మునయోఽథ సిద్ధాః

సత్త్వైకతాన మతయో వచసాం ప్రవాహైః।

నారాధేతుం పురుగుణైరధునాపి పిప్రుః

కిం తోష్టమర్హతి స మే హారిరుగ్రజాతేః॥ 1 ॥

మన్యే ధనాభిజన రూప తపః శ్రుతౌజ-

స్తేజః ప్రభావ బల పౌరుష బుద్ధి యోగాః।

నారాధనాయ హి భవంతి పరస్య పుంసో

భక్త్యా తు తోష భగవాన్ గజయూథపాయ॥ 2 ॥

విప్రాద్ ద్విషడ్గుణయుతాదరవిందనాభ-

పాదారవింద విముఖాచ్ఛ్వాపచం వరిష్ఠం।

మన్యే తదర్పిత మనో వచనే హితార్థ-

ప్రాణం పునాతి స కులం న తు భూరిమానః॥ 3 ॥

వైవాత్మనః ప్రభురయం నిజలాభ పూర్ణో

మానం జనాదవిదుషః కరుణో వృణీతే।

యద్యజ్ఞనో భగవతే విదధీత మానం

తచ్ఛాత్రనే ప్రతి ముఖస్య యథా ముఖశ్రీః॥ 4 ॥

తస్మాదహం విగత విక్లవ ఈశ్వరస్య

సర్వాత్మనా మహి గృణామి యథామనీషం।

నీచోఽజయా గుణ విసర్గమనుప్రవిష్టః

పూయేత యేన హి పుమాననువర్ణితేన॥ 5 ॥

సర్వే హ్యమీ విధికరాస్తవ సత్త్వధామ్నా
 బ్రహ్మాదయో వయమివేశ న చోద్విజంతః।
 క్షేమాయ భూతయ ఉతాత్మ సుఖాయ చాస్య
 విక్రీడితం భగవతో రుచిరావతారైః॥ 6॥

తద్ యచ్ఛ మన్యుమసురశ్చ హతస్త్వయాద్య
 మోదేత సాధురపి వృశ్చిక సర్పహత్యా।
 లోకాశ్చ నిర్వృతిమితాః ప్రతియంతి సర్వే
 రూపం నృసింహ విభయాయ జనాః స్మరంతి॥ 7॥

నాహం బిభేమ్యజిత తేఽతిభయానకాస్య-
 జిహ్వార్క నేత్ర భ్రుకుటీ రభసోగ్ర దంష్ట్రాత్।
 ఆంత్ర స్రజః క్షతజ కేసర శంకు కర్ణా-
 న్నిర్హ్రాదభీతదిగిఖాదరిభిన్న ఖాగ్రాత్॥ 8॥

త్రస్తోఽస్మ్యహం కృపణ వత్సల దుస్సహోగ్ర-
 సంసార చక్రకదనాద్ గ్రసతాం ప్రణీతః।
 బద్ధస్స్వ కర్మభిరుశత్తమ తేఽంఘ్రి మూలం
 ప్రీతోఽపవర్గ మరణం హ్వయసే కదా ను॥ 9॥

యస్మాత్ ప్రియాప్రియ వియోగ సయోగ జన్మ-
 శోకాగ్నినా సకలయోనిషు దహ్యామానః।
 దుఃఖౌషధం తదపి దుఃఖమతద్ధియాహం
 భూమః భ్రమామి వద మే తవ దాస్యయోగం॥ 10॥

సోఽహం ప్రియస్య సుహృదః పర దేవతాయా
 లీలా కథాస్తవ నృసింహ విరించ గీతాః।
 అంజస్తితర్మ్యనుగృణః గుణవిప్రముక్తో
 దుర్గాణి తే పద యుగాలయ హంస సంగః॥ 11॥

బాలస్య నేహ శరణం పితరౌ నృసింహ
 నార్తస్య చాగదముదన్వతి మజ్జతో నౌః |
 తప్తస్య తత్ ప్రతివిధిర్య ఇహంజనేష్ట-
 స్తావద్విభో తనుభృతాం త్వదుపేక్షితానాం || 12 ||

యస్మిన్ యతో యర్హి యేన చ యస్య యస్మాద్
 యస్మై యథా యదుత యస్త్యపరః పరో వా |
 భావః కరోతి వికరోతి పృథక్ స్వభావః
 సంచోదితస్తదఖిలం భవతః స్వరూపం || 13 ||

మాయా మనః సృజతి కర్మమయం బలీయః
 కాలేన చోదితగుణానుమతేన పుంసః |
 ఛందోమయం యదజయార్పిత షోడశారం
 సంసార చక్రమజ కోఽతి తరేత్ త్వదన్యః || 14 ||

స త్వం హి నిత్య విజితాత్మగుణః స్వధామ్నా
 కాలో వశీకృత విసృజ్య విసర్గ శక్తిః |
 చక్రే విసృష్టమజయేశ్వర షోడశారే
 నిష్పిడ్యమానముపకర్ష విభో ప్రపన్నం || 15 ||

దృష్టా మయా దివి విభోఽఖిల ధిష్ణ్యపానాం
 ఆయుః శ్రియో విభవ ఇచ్ఛతి యాంజనోఽయం |
 యేఽస్మత్ పితుః కుపిత హాస విజృంభితభ్రూ
 విస్ఫూర్జితేన లులితాః స తు తే నిరస్తః || 16 ||

తస్మాదమూస్తను భృతామహమాశిషోజ్ఞ
 ఆయుః శ్రియం విభవమైంద్రియమా విరించాత్ |
 నేచ్ఛామి తే విలులితానురువిక్రమేణ
 కాలాత్మనోపనయ మాం నిజ భృత్య పార్శ్వం || 17 ||

కుత్రాశిషః శ్రుతి సుఖా మృగ తృష్ణి రూపాః
 క్వేదం కలేబరమశేష రుజాం విరోహాః।
 నిర్విద్యతే న తు జనో యదపీతి విద్వాన్
 కామానలం మధులపైః శమయన్ దురాపైః॥ 18 ॥

క్వాహం రజఃప్రభవ ఈశ! తమోఽధికేఽస్మిన్
 జాతః సురేతర కులే క్వ తవానుకంపా।
 న బ్రహ్మణో న తు భవస్య న పై రమాయా
 యన్మేఽర్పితః శిరసి పద్మకరః ప్రసాదః॥ 19 ॥

నైషా పరావర మతిర్భవతో నను స్యాత్
 జంతోర్యథాఽఽత్మసుహృదో జగతస్తథాపి।
 సంసేవయా సురతరోరివ తే ప్రసాదః
 సేవానురూపముదయో న పరావరత్వం॥ 20 ॥

ఏవం జనం నిపతితం ప్రభవాహి కూపే
 కామాభి కామమను యః ప్రపతన్ ప్రసంగాత్।
 కృత్వాఽఽత్మసాత్ సురర్షిణా భగవన్ గృహీతః
 సోఽహం కథం ను విస్మజే తవ భృత్య సేవాం॥ 21 ॥

మత్స్పృణ రక్షణమనంత పితుర్వధశ్చ
 మన్యే స్వభృత్య ఋషివాక్యమృతం విధాతుం।
 ఖడ్గం ప్రగృహ్య యదవోచదసద్విధిత్సుః
 త్వామీశ్వరో మదపరోఽవతు కం హరామి॥ 22 ॥

ఏకస్త్వమేవ జగదేతదముష్య యత్త్వం
 ఆద్యంతయోః పృథగవస్యసి మధ్యతశ్చ।
 సృష్ట్యా గుణ వ్యతికరం నిజమాయయేదం
 నాసేవ తైరవసితస్తదను ప్రవిష్టః॥ 23 ॥

త్వం వా ఇదం సదసదీశ భవాంస్తతోఽనోఽన్యో
 మాయా యదాత్మ పరబుద్ధిరియం హ్యపార్థా |
 యద్యస్య జన్మ నిధనం స్థితిరీక్షణం చ
 తద్వై తదేవ వసుకాలవదష్టితరోఽన్యః || 24 ||

న్యస్యేదమాత్మని జగద్విలయాంబు మధ్యే
 శేషేఽఽత్మనా నిజసుఖానుభవో నిరీహః |
 యోగేన మీలిత దృగాత్మని పీతనిద్ర-
 స్తుర్యే స్థితో న తు తమో న గుణాంశ్చ యుజ్జే || 25 ||

తస్యైవ తే వపురిదం నిజకాల శక్త్యా
 సంచోదిత ప్రకృతి ధర్మణ ఆత్మగూఢం |
 అంభస్యనంత శయనాద్ విరమత్సమాధే-
 రాభేరభూత్ స్వకణికావటవన్మహాబ్జం || 26 ||

తత్సంభవః కవిరతోఽన్యదపశ్యమానః
 త్వాం బీజమాత్మని తతం స్వబహిర్విచింత్య |
 నావిందదబ్ధ శతమప్సు నిమజ్జమానో
 జాతేఽంకురే కథము హోపలభేత బీజం || 27 ||

స త్వాత్మయోనిరతి విస్మిత ఆశ్రితోఽబ్జం
 కాలేన తీవ్ర తపసా పరిశుద్ధ భావః |
 త్వామాత్మనీశ భువి గంధమివాతి సూక్ష్మం
 భూతేంద్రియాశయమయే వితతం దదర్శ || 28 ||

ఏవం సహస్ర వదనాంఘ్రి శిరఃకరోరు-
 నాసాస్య కర్ణ నయనాభరణాయుధాఢ్యం |
 మాయామయం సదుపలక్షిత సన్నివేశం
 దృష్ట్వా మహాపురుషమాప ముదం విరించః || 29 ||

తస్మై భవా హయ శిరస్తనువం చ బిభ్రత్
 వేద ద్రుహావతి బలౌ మధుకైటభాఖ్యౌ |
 హత్వాఽఽనయచ్చుతిగణాంస్తు రజస్తమశ్చ
 సత్త్వం తవ ప్రియతమాం తనుమామనంతి || 30 ||

ఇత్థం నృతిర్యగృషిదేవరుషావతారైః
 లోకా విభావయసి హంసి జగత్ప్రతీపా |
 ధర్మం మహాపురుష పాసి యుగానువృత్తం
 ఛన్నః కలౌ యదభవస్త్రియుగోఽథ స త్వం || 31 ||

నైతన్మనస్తవ కథాసు వికుంఠనాథ
 సంప్రియతే దురిత దుష్టమసాధు తీవ్రం |
 కామాతురం హర్ష శోక భయైషణార్తం
 తస్మిన్ కథం తవ గతిం విమృశామి దీనః || 32 ||

జిహ్వాకతోఽచ్యుత వికర్షతి మావిత్పృష్టా
 శిశ్నోఽన్యతస్త్వగుదరం శ్రవణం కుతశ్చిత్ |
 ప్రూణోఽన్యతశ్చపలదృక్ క్వ చ కర్మ శక్తి-
 ర్భహ్వస్యస్సపత్స్య ఇవ గేహపతిం లునంతి || 33 ||

ఏవం స్వకర్మ పతితం భవ వైతరణ్యాం
 అన్యోన్య జన్మ మరణాశన భీత భీతం |
 పశ్యంజనం స్వపర విగ్రహ వైర మైత్రం
 హంతేతి పారచర పీప్సహి మూఢమద్య || 34 ||

కోన్వత్ర తేఽఖిల గురో భగవన్ ప్రయాస
 ఉత్తారణేఽస్య భవ సంభవ లోప హేతోః |
 మూఢేషు వై మహదనుగ్రహ ఆర్తబంధో
 కిం తేన తే ప్రియ జనాననుసేవతాం నః || 35 ||

నైవోద్విజే పర దురత్యయవైతరణ్యాః
 త్వద్విర్య గాయన మహామృత మగ్నచిత్తః।
 శోచే తతో విముఖ చేతస ఇంద్రియార్థ-
 మాయా సుఖాయ భరముద్వహతో విమూఢాః॥ 36 ॥

ప్రామేణ దేవ మునయస్స్వ విముక్తి కామా
 మౌనం చరంతి విజనే న పరార్థ నిష్ఠాః।
 నైతాః విహాయ కృపణాః విముముక్ష ఏకో
 నాన్యం త్వదస్య శరణం భ్రమతోఽనుపశ్యే॥ 37 ॥

యన్మైథునాది గృహమేధి సుఖం హి తుచ్ఛం
 కండూయనేన కరయోరివ దుఃఖ దుఃఖం।
 తృప్యంతి నేహ కృపణా బహు దుఃఖ భాజః
 కండూతివన్మనసిజం విషహేత ధీరః॥ 38 ॥

మౌన వ్రత శ్రుత తపోఽధ్యయన స్వ ధర్మ-
 వ్యాఖ్యా రహో జప సమాధయ ఆపవర్గాః।
 ప్రాయః పరం పురుష తే త్వజితేంద్రియాణాం
 వార్తా భవంతుత న వాత్ర తు దాంభికానాం॥ 39 ॥

రూపే ఇమే సదసతీ తవ వేదస్మష్టే
 బీజాంకురావివ న చాన్యదరూపకస్య।
 యుక్తాస్సమక్షముభయత్ర విచిన్వతే త్వాం
 యోగేన వహ్నిమివ దారుషు నాన్యతః స్యాత్॥ 40 ॥

త్వం వాయురగ్నిరవనిర్వియదంబు మాత్రాః
 ప్రాణేంద్రియాణి హృదయం చిదనుగ్రహశ్చ।
 సర్వం త్వమేవ సగుణో విగుణశ్చ భూమః
 నాన్యత్ త్వదస్త్వపి మనో వచసా నిరుక్తం॥ 41 ॥

నైతే గుణా న గుణీనో మహదాదయో యే
సర్వే మనఃప్రభృతయః సహదేవమర్త్యాః |
ఆద్యంతవంత ఉరుగాయ విదంతి హి త్వాం
ఏవం విమృశ్య సుధియో విరమంతి శబ్దాత్ || 42 ||

తత్ తేఽర్హత్తమ నమస్సుతి కర్మ పూజాః
కర్మ స్మృతిశ్చరణయోః శ్రవణం కథాయాం |
సంసేవయా త్వయి వినేతి షడంగయా కిం
భక్తిం జనః పరమహంస గతౌ లభేత || 43 ||

|| ఇతి శ్రీనృసింహస్తుతిః సమాప్తా ||